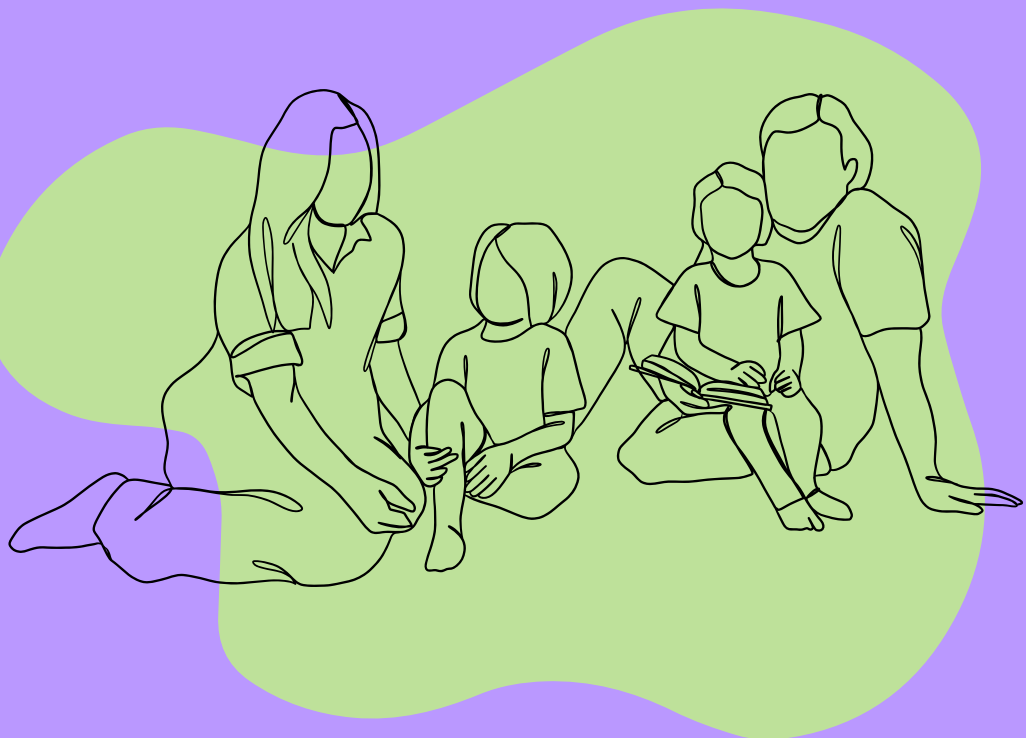
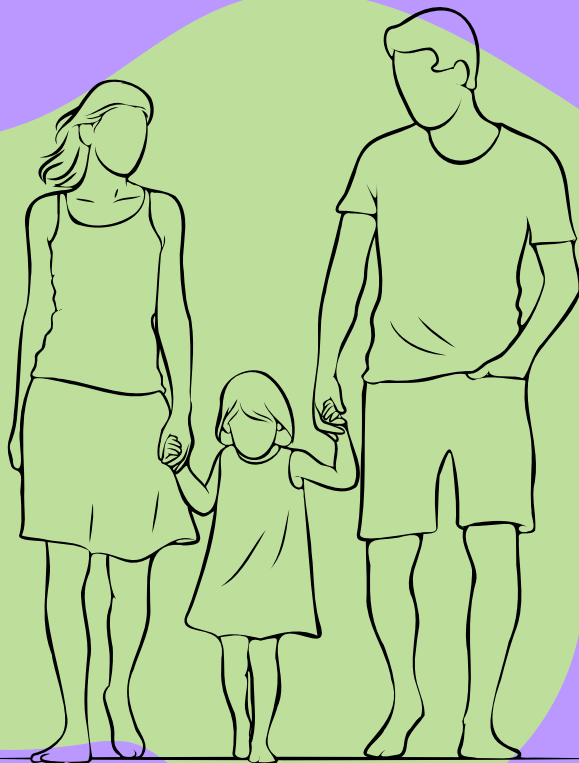

BĒRŅA PIENĀKUMI SABIEDRĪBĀ

- mācīties atbilstoši savai attīstībai
- ievērot izglītības iestādes noteikumus
- sargāt savu veselību
- cienīt valsti un tās simbolus
- ievērot likumus un sabiedrībā pieņemtus uzvedības noteikumus
- saudzīgi izturēties pret apkārtējo vidi

BĒRNA PIENĀKUMI ĢIMENĒ

- ar cieņu izturēties pret vecākiem un citiem ģimenes locekļiem
- rūpēties par sevi
- piedalīties mājas darbos

Pamattiesības

Katram bērnam ir neatņemamas tiesības uz:

- dzīvību un attīstību
- ģimeni
- vārdu un uzvārdu
- pilsonības iegūšanu kopš dzimšanas brīža

Dzīves apstākļi

Katram bērnam ir tiesības uz:

- tādiem dzīves apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību
- atbilstošu uzturu
- apģērbus un pajumti
- pastāvīgu dzīvesvietu

Viedokļa paušana

Katram bērnam ir tiesības:

- brīvi izteikt savas domas
- tikt uzklausītam
- ka viņa viedoklim tiek veltā pienācīga vērība atbilstoši viņa vecumam un briedumam

Privātā dzīve un cieņa

Katram bērnam ir tiesības uz:

- privāto dzīvi
- personas neaizskaramību un brīvību

Pret bērnu **nedrīkst** izturēties cietsirdīgi, viņu mocīt, fiziski sodīt vai aizskart viņa cieņu un godu

Īpašums

Katram bērnam ir tiesības uz:

- uz īpašumu
- veikt darījumus (atkarībā no vecuma bērnam vai ar likumisko pārstāvju starpniecību)

Izglītība

Katram bērnam ir tiesības uz:

- valsts vai pašvaldības apmaksātu pirmsskolas, pamatzglītības un vidējās izglītības iegūvi
- atpūtu, brīvo laiku
- dalību kultūras dzīvē

Veselības aprūpe

Katram bērnam ir tiesības uz:

- bezmaksas veselības aprūpi valsts noteiktās programmas ietvaros

Aizsardzība

Katram bērnam ir tiesības būt pasargātam no jebkādas eksploatacijas, tostarp:

- ekonomiskas
- seksuālas
- fiziskas
- garīgas

Pienākums:

obligāta bērna
sagatavošana
pamatizglītības ieguvei

5

gadi

6

gadi

7

gadi

8

gadi

Pienākums:

jāsāk pamatzglītības ieguve

Pienākums:

līdz 7 gadu vecumam bērnu **nedrīkst** atstāt bez pieaugušā
vai vismaz 13 gadus vecas personas klātbūtnes

Velosipēdu un elektroskrejriteņu
vadītājiem vecumā līdz 17 gadiem galvā
jābūt aizsprādzētai aizsargķiveri

Tiesības:

piedalīties ceļu
satiksmē ar velosipēdu
pa brauktuvi
pilngadīgas personas
pavadībā

Tiesības:

ar vecāku rakstveida piekrišanu no mācībām brīvajā laikā drīkst strādāt algotu darbu. Darba laiks mācību gada laikā nedrīkst pārsniegt 2h dienā (10h nedēļā), bet brīvlaikā – 4h dienā (20h nedēļā)

9
gadi

10
gadi

11
gadi

12
gadi

13
gadi

Ceļu satiksme:

drīkst patstāvīgi piedalīties ceļu satiksmē ar velosipēdu, ja ir iegūtas velosipēda vadīšanas tiesības

Atbildība:

no 11 gadu vecuma par nodarījumu vai pārkāpumu, par kuru paredzēta kriminālatbildība vai administratīvā atbildība, var piemērot audzinoša rakstura piespiedu līdzekli

Tiesības:

drīkst pieskatīt bērnu, kurš jaunāks par 7 gadiem

14 gadi

Atbildība:

iestājas
kriminālatbildība
un administratīvā
atbildība

Veselība:

bērnu ārstēt drīkst tad, ja viņš tam piekrīt
Ja pacients atsakās, bet ārstēšana ir viņa
labā, piekrišanu var dot vecāks

Dokumenti

pēc vecāku
lūguma drīkst
personīgi
saņemt savu ID

Ceļu satiksme:

- drīkst iegūt mopēda vadītāja apliecību
- drīkst patstāvīgi piedalīties ceļu satiksmē ar elektroskrejriteni, ja ir velosīpēda vai jebkuras kategorijas transportlīdzekļa vadīšanas apliecības

15 gadi

Pienākums:

ID kļūst par obligātu personu apliecinošu dokumentu

Tiesības

ar vecāku piekrišanu drīkst iesniegt iesniegumu vārda vai uzvārda maiņai

Dokumenti

drīkst iesniegt naturalizācijas iesniegumu Latvijas pilsonības iegūšanai

Tiesības:

ar bāriņtiesas lēmumu drīkst saņemt valsts sociālo pabalstu

Tiesības:

drīkst strādāt algotu darbu, nepārsniedzot 7h dienā un 35h nedēļā

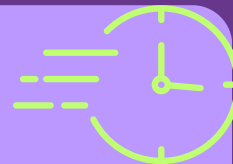
16 gadi

Attiecības:

drīkst stāties dzimumattiecībās, ja abi piekrīt un ir vismaz 16 gadus veci

Tiesības:

drīkst atrasties publiskā vietā pēc plkst. 22.00 bez pilngadīgas personas uzraudzības

Manta un testaments:

drīkst patstāvīgi sastādīt testamentu un pārvaldīt savu mantu

Ceļu satiksme:

drīkst iegūt A1 un B1 kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecības

Veselība:

drīkst pārtraukt grūtniecību bez vecāku piekrišanas

Laulība:

drīkst stāties laulībā ar pilngadīgu personu, ja ir vecāku piekrišana

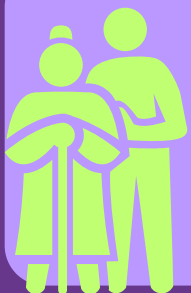
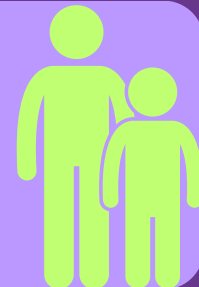

Esi kļuvis pieaudzis un par sevi atbildīgs pats,
izbeidzas vecāku aizgādība

**18
gadi**

Vecāku pienākums:

līdz 24 gadu vecumam uzturēt bērnu līdz viņš pats spēj
sevi apgādāt, ja bērns turpina izglītību

Pienākums :

atbilstoši spējām un
mantas stāvoklim uzturēt
savus vecākus

Pilsoniskās tiesības:

- drīkst vēlēt pašvaldības un Saeimas vēlēšanās
- izvirzīt savu kandidatūru pašvaldības vēlēšanām

18 gadi

Pienākums:

lai gan tev vairs nav obligāti jāturpina mācības, aicinām turpināt izglītoties un ieguldīt savā nākotnē un labklājībā

Tiesības:

strādāt
pilnu slodzi

Ceļu satiksme:

- tiesības iegūt A2, B, BE, C1 un C1E kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecības
- drīkst piedalīties ceļu satiksmē ar velosipēdu bez transportlīdzekļu vadīšanas tiesībām

Veselība:

drīkst
nodot
asinis

Tiesības:

pieteikties
armijā